ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-1/21/986

Vaideotsuse tegija	Andmekaitse Inspektsioon
Otsuse tegemise aeg ja koht	26.03.2021, Tallinnas
Vaide esitamise aeg	11.03.2021
Teabevaldaja	Saku Vallavalitsus e-posti aadress: saku@sakuvald.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	XXX

RESOLUTSIOON
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustame:
1) jätta vaie rahuldamata;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda 30 päeva jooksul teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Vaide esitaja saab pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

24.07.2020. a esitas vaide esitaja teabenõude.

10.09.2020. a esitas vaide esitaja inspektsioonile vaide.

14.09.2020. a tegi inspektsioon teabevaldajale järelepärimise.

22.09.2020.a kinnitas teabenõudja asjaosalistele, et teabenõue on siiski täidetud.

23.09.2020. a vastas teabevaldaja inspektsioonile.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Saku Vallavalitsus ei ole vastanud mulle 3.03 2021. aastal tehtud päringule, mille esitasin Saku Vallavalitsuse Interneti kodulehe vahendusel Saku Vallavalitsusele AvTS paragrahv 28 lõige 27 alusel, mille kohaselt Saku Vallavalitsus on kohustatud mulle esitama andmed üldkasutatavate teenuste osutamise kohta, samuti muudatuste kohta teenuste osutamise tingimustes ja hindades enne selliste muudatuste rakendamist.

TEABEVALDAJA SELETUS:

Saku Vallavalitsusele laekus 03.03.2021. a Aare Tuvilt infopäring pealkirjaga „Teabenõue", mis registreeriti dokumendiregistris vastamise tähtajaga 11.03.2021. a ning millele on Saku valla poolt seni vastamata, sest vaatamata päringu pealkirjale ja esialgsetele tunnustele oleme seisukohal, et tegemist ei ole teabenõudega, vaid selgitustaotlusega avaliku teabe seaduse mõistes (AvTS § 23 lg 2 p 5).

Seaduse kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites (AvTS § 3).

Vaide esitaja küsib oma päringus andmeid talihoolde käigus puisteainetega teostatud libedusetõrje teostamise ja selle käigus koostatud dokumentide kohta. Vald samas ei koosta talihoolde masinate liikumise kohta dokumente, mis oleks registreeritud või muul moel säilitatud ning mida saaks vajadusel kolmandatele isikutele esitada. Tulenevalt talihoolde lepingust on vallal olemas tavaolukorras talihoolet teostavate sõidukite gps-seadmete andmed, kuid nende saamiseks tuleb soovitud info konkreetse piirkonna kohta eraldada kogu valla talihoolde infost. Selleks, et eristada, milline gps-marsruut on lume lükkamine ning milline puisteainetega libeduse tõrje, tuleb andmeid veel täiendavalt töödelda. Gps-andmete tekkimisega ei teki ka foto- või videomaterjale. Arvestades lisaks asjaolu, et küsitud perioodil sadas muu hulgas jäävihma ning abitööna kasutati libeduse tõrjeks masinad, mida tavaliselt Saku vallas ei kasutata ja mille gps-andmetele ligipääs puudub, nõudis see veel eraldi andmete töötlust.

Päringus küsib vaide esitaja andmeid ka tuleviku osas, mida ei ole võimalik anda, sest soovitud andmed saavad tekkida alles pärast tööde teostamist, kuid tööd sõltuvad sellest, millised ilmastikuolud parasjagu valitsevad ning neid ei saa ette planeerida.

Valla kodulehel on avaldatud info teede hoolduse kohta talvisel perioodil (https://www.sakuvald.ee/documents/379795/727036/Teede+hooldusest+talvel_2020_2021.pdf/116f57a3-f39f-4813-b0da-9be59ad9b0a6), mis sisaldab teavet talihoolde teenuse tellimise kohta nii valla- kui erateedel, samuti teavet, mis ajaks ja kuidas peavad teed hooldatud olema. Samas ei ole tingimustes määratud, millise ajaperioodi jooksul teostatakse libedusetõrjet, kuna selle tellimine toimub ühekordsete tellimustena.

Tähtaja jooksul oleks saanud vaide esitajale saata teenuse osutajaga riigihanke tulemusena sõlmitud lepingu ja sellega seotud lisad, millest nähtunuks talihoolde teenuse maksmus ühes kuus tervikuna ning täiendavalt saata talihoolde hanke osutamise tingimused, mis samas andmemahu poolest ei ole kodaniku suhtes mõistlik tegevus. Seetõttu on infopäringus soovitud andmed siiani töötluses, et koondada vajalikku ja kergelt mõistetavat infot.

Kahetsusväärselt jäi vaide esitajale nõutud tähtaja jooksul saatmata teavitus vajaduse kohta pikendada andmete koondamise aega, samuti kohene vastus, et esitatud päringut käsitletakse

selgitustaotlusena.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mistahes viisil ja mistahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus.

AvTS § 28 lg 27 kohustab teabevaldajal avalikustama andmed üldkasutatavate teenuste osutamise kohta, samuti muudatuste kohta teenuste osutamise tingimustes ja hindades enne selliste muudatuste rakendamist. Teabenõudja viitas, et teabevaldaja on selle sätte alusel jätnud teabe avalikustamata.

Palusime teabevaldajal edastada meile ka algne teabenõue, kus teabevaldaja on taotlenud: *Kuna neid teid kuu aja jooksul liivatati kuupäevaliselt ja selle tõendusmaterjal palun lisada dokumendina. Ja kuna seda veel tehakse, sest liikuda ei saa.*

Teabenõudja on viidanud, et on avalikustanud oma võrgulehel teabe valla teede hoolduse kohta talvel https://www.sakuvald.ee/documents/379795/727036/Teede+hooldusest+talvel_2020_2021.pdf/116f57a3-f39f-4813-b0da-9be59ad9b0a6. Leiame, et libeduse tõrje teostamise ajad ei ole selline teave, mille kohta peaks teabevaldaja aktiivselt oma kodulehel infot avalikustama, sh seda pidevalt ajakohastama. Viidatud säte räägib üldkasutatavatest teenustest. Avalike teede hooldus ja korrashoid on küll kohaliku omavalitsuse avalik ülesanne, aga mitte üldkasutatav teenus, mida elanik saaks vallalt tellida.

Seega kui teabevaldajal on libeduse tõrje kohta saadud või loodud avalikku teavet, siis on see avalik teave, mida saab igaüks teabenõude korras küsida. Aga selle aktiivset avalikustamise kohustust seadusest ei tulene. Teabenõue puudutab asutuses olemas oleva dokumendi (nii paberil kui digitaalkujul) väljastamist või kuskilt infosüsteemist vm väljavõtte tegemist. Teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu (anda selgitusi, mis eeldab alles vastuse koostamist ehk teabe dokumenteerimist). Kui vastamiseks tuleb luua uus teave või dokument, näiteks küsitakse asutuselt selgitusi või põhjendusi tema tegevuse kohta, on tegemist selgitustaotluse või märgukirjaga, millele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse alusel. Nimelt sätestab AvTS § 23 lg 2 p 5, et kui teabenõudele vastamiseks tuleb teavet täiendavalt süstematiseerida või analüüsida, siis loetakse selline teabenõue selgitustaotluseks ja sellele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlustele vastamise seaduses sätestatud korras, st 30 päeva jooksul.

Antud juhul on teabevaldaja selgitanud, et tal ei ole küsitud teavet ja eelnevalt on vajalik olemasolevate andmete süstematiseerimine ja analüüs (*vallal on olemas tavaolukorras talihoolet teostavate sõidukite gps-seadmete andmed, kuid nende saamiseks tuleb soovitud info konkreetse piirkonna kohta eraldada kogu valla talihoolde infost*). Sellest lähtuvalt on pöördumine loetav selgitustaotluseks, millele vastamine käib märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse alusel. Sellele vastamise osas teostab hea halduse tava täitmiste üle järelevalvet Õiguskantsler.

Küll aga on teabevaldaja rikkunud avaliku teabe seadust isiku teavitamise osas, et tegemist on selgitustaotlusega ja sellele vastatakse 30 päeva jooksul. Teabevaldaja pidi aru saama, et isik on soovinud küsida teavet, sest viitab, et soovib dokumente ja on täitnud teabenõude vormi. AvTS § 23 lg 2 p 5 sätestab sellel alusel täitmisest keeldumise aluse. Sama sätte lõige 3 näeb ette, et teabevaldaja teeb teabenõude täitmisest keeldumise koos põhjendusega teabenõudjale

teatavaks viie tööpäeva jooksul. Palume järgmine kord tungivalt nõuet järgida, kuna see võib ära hoida kõiki osapooli kaasava vaidemenetluse.

Menetluse käigus on saanud teatavaks, et teabevaldaja ei oma küsitud teavet ning saab pöördumisele vastata vaid kui selgitustaotlusele, mistõttu jätame vaide rahuldamata.

Kadri Levand
jurist
peadirektori volitusel